

AJANKOHTAISTA VARHAISKASVATUKSESSA –ilta

25.4. klo 18.00-20.00, Jyväskylän kristillinen opisto

Läsnä: Erillinen läsnäololista, muistion kirjasi Tanja Rätty

1. ILLAN AVAUS

- Toimialajohtajan ajankohtaiset, Eino Leisimo
- Palvelujohtajien ajankohtaiset, Tarja Ahlqvist ja Päivi Koivisto
 - paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman päivittäminen
 - varhaiskasvatuksen laatuindikaattorit
 - subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajauksen poistuminen
 - [alustavia tuloksia](#) valtakunnallisesta 5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilusta
 - avoimien varhaiskasvatuspalvelujen kehittäminen
 - perheiden tuki
- Varhaiskasvatuksen palveluverkko, Kaisa Jokinen

Alun diat muistion liitteenä 1.

2. TYÖSKENTELEY: PÖYTÄKESKUSTELUJA AIHEPIIREIHIN LIITTYEN

Jakauduttiin pöytäkeskusteluihin, joissa asiantuntijat olivat vetämässä keskusteluja eri aihepiirien mukaan. Pääkysymyksenä pöydissä oli, että mitä asioita tulisi ottaa huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa. Alla kirjattuna pöytien muistiinpanot.

KOLME VAIHTOA ILLAN AIKANA, KOLME AIHETTA

- **Palveluverkko:** Tarja Ahlqvist, Kaisa Jokinen
- **Subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaamisen poistaminen:** Paula Valkama, Minna Pajala
- **Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman päivittäminen:** Päivi Koivisto, Teijo Paananen
- **Laatuindikaattorit:** Tuula Dahlblom, Raija Kauppinen
- **Avointen varhaiskasvatuspalvelujen kehittäminen:** Maija Kontro, Taina Rikama-Koskinen
- **Perheiden tuki:** Erkki Pelkonen, Hannu Paavola

Palveluverkko

- Kokemus, että muuttuneisiin tilanteisiin on parin viime vuoden aikana pystytty vastaamaan ketterämmin
- Päiväkotikiinteistöjen tuntemus on lisääntynyt ja syventynyt
- Keljonkankaan tilanne: yksityiset päiväkodit helpottavat tilannetta → tulee lisää vaka-paikkoja
- Keljonkankaalla (sääksvuori esim.) ei ole pystytty tarjoamaan omakotitalotontteja perheiden toiveiden mukaan
- Miten Tilapalvelu osallistuu kaavamuutosprosesseihin? Prosesseja käsitellään KymppiR –työryhmässä. Kaavamuutosprosessit tuntuvat kestävän liian pitkään. Esim. kaksi vuotta tuntuu liian pitkältä ajalta.
- Vaajakoskella kaavamuutos menossa, tavoitteena saada tontti yksityisen päiväkodin rakennushankkeelle hakuprosessin kautta
- Lakimuutoksen myötä yksityiseksi perhepäivähoitajaksi hakeutuminen monimutkaistunut → toivotaan tukea/apua hakeutumisprosessiin
- Onko perheiden käyttäytyminen muuttunut asumisen valintojen kohdalla? Keskusta versus lähiöt → ennakoitu, että muuttoliikettä lähiöihin, lähikuntiin ei ole niin runsaasti kuin aikaisemmin
- Mietityttää alueelliset tarjonnan ja kysynnän vaihtelut
- Onko eroa yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen hinnoissa? Yksityinen päiväkotiperhepäivähoito voi halutessaan periä korkeampaa maksua
- Tulossa syyskuussa 2019 yhteinen varahoitopiste perhepäivähoidolle

Subjektiiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaamisen poistaminen

- Tunnit pysyvät mahdollisesti entisellään
- Osa haluaa nostaa tunteja
- Työelämän epävarmuus vaikuttaa
- Mahdollisuus antaa valinnanvapautta
- Lapsen etu keskiössä
- Arki helpottuu päiväkodissa
- Saattaa tuoda keskittymää tiettyihin päiviin
- Lapsen etu keskiössä – keskustelu huoltajien kanssa
- Voiko kerhopalveluja käyttää perheet, joiden huoltajat ovat kotona?
- Selkeä!
- Perheet saavat itse määritellä tarpeen
- Kuka määrittelee, mikä on lapsen paras? (yksityinen pph, opettaja, esimies?)
- Kenellä on ensisijainen tarve, töihin lähtevällä vai kotona olevalla huoltajalla?
- Varhaiskasvatus on laadukasta, kun halutaan tuoda lapsi kokopäiväiseksi
- Ryhmytyminen helpottuu, ryhmä rauhoittuu
- Rajaamisen poisto rauhoittaa arkea?
- Perheiden vastuu
- Tarve
- Subjektiiivisuuden rajaaminen huono juttu
- Mikä on lapsen parasta kulloinkin?
- Asiat eivät ole mustavalkoisia
- Kuka tuntee perheiden tilanteen?
- Rajauksen poistaminen helpottaa perheiden arkea

Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman päivittäminen

- **Jotta lapsi voi osallistua vasuun ja kertoa oman mielipiteensä. Kotona voi keskustella lapsen kanssa ennen vasua ja tiedustella hänen mielipiteitään.**
- Lasten, mutta myös vanhempien osallisuus on valtavan tärkeää
- **Pienessä yhteisöllisessä päiväkodissa osallisuus korostuu**
- Vasun arvoja vanhemmat olivat luomassa pienessä päiväkodissa: perheiden arvot kohtaavat palveluntuottajien arvot
- Miten osallisuutta kehitettäisiin? Mitä nostetaan keskiöön?
- **Paikalliseen vasuun voi kirjata hyviä osallisuuden muotoja**
- **Monikulttuurisuuden huomiointi osallisuudessa:** esim. Miten eri kieltä pysyvät mukana osallisuudessa?
- **Asioiden auki puhuminen on tärkeää: avaaminen ja kertominen lisää ymmärrystä**
- **Vanhempien tunnettava, että ovat tervetulleita seuraamaan päiväkodin toimintaa, olemaan oikeasti paikalla luontevasti**
- **Erilaisuus Jyväskylässä hienoa, perheillä on paljon valinnanvaraa varhaiskasvatuksessa**
- Kuntaliitoksen jälkeen pikkuhiljaa yksityisten rooli on parantunut, asiakaspalaute yksityisessä on erinomaista
- **Auditointi on vahva tuki toiminnalle: antaa turvan tunteen, koska tiedetään, että asiat ovat kunnossa; kun toimitaan Jkl kaupungin alla, on kaikilla toimijoilla sama suunta**
- Pieniä yksiköitä huolettava maksuttomuus, esim. viisivuotiaiden maksuttomuus
- Auditointia voisi soveltaa myös kunnalliselle puolelle
- Kun kuuluu vähemmistöön, jos haluaa keskustella vanhempainillassa ihan aikuisten kesken, ei kulkea tempuratoja pitkin: esim. syksyllä infoilta (ympärijuoksulta)
- Toisaalta taas toiminnalliset illat ovat hyviä
- Lähimmäisen aamupäivät, jonne voi tulla äidit, isät, kummitädit, tärkeät ihmiset; aamiainen tai lounas, joka houkuttaa vanhempia päiväkotiin vierailemaan
- Jos lounaalla, kahvipöydässä voisi tavata lapsen oman kasvattajan, olisi tämä luontevaa yhteistyötä
- **Yksityisessä perhepäivähoidossa käydään kaksi kertaa vuodessa toimintakautena ja tämä on tosi hyvä asia**
- Kuukausitiedotteet ja viikkotiedotteet hyviä; kun tiedotus pelaa, on tämä aina hyvä asia
- Jyväskylässä laatu näkyy, koulutuspaikkakunta, kehittäminen näkyy, perhepäivähoidosta päiväkotitoimintaan
- Kehitysmuotoisuus
- Laatuun vaikuttaa yhteiset koulutukset ja tapaamiset eri muodoissaan
- Kehitystä tapahtunut niinkin, että yksityisiä on kutsuttu kgin yhteisiin koulutuksiin
- Yhteiset lomakkeet niin yksityisessä kuin kunnallisessakin säästävät aikaa
- Lähiympäristön hyödyntäminen toiminnassa, julkinen liikenne hyödynnettävissä hyvin
- Yksityiset perhepäivähoitajat tekevät vasut, yhteinen kgin kanssa

Laatuindikaattorit

- Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt
- Ryhmäkoon oltava riittävän pieni
- Aikuisia oltava riittävästi
- Varhaiskasvatuksen opettajalla oltava suunnittelu-aikaa
- Ryhmärakenne vrt pph ja pk
 - joustavuus, ketteruus, monipuolisuus
- Päiväkotien ja ympäristöjen oltava mahdollistavia
- Lähiluonnon, -ympäristön tarj. mahdollisuuksia
- Henkilöstön riittävyys – mutta myös hyvä lapsituntemus -> todentuu esim. yhteisissä keskusteluissa (vasu ym.)
- Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta tehdään LÄPINÄKYVÄKSI, ymmärrettäväksi -> siten myös arvioitavaksi
- Tilat oltava soveltuvat ja riittävät – Päättäjiltä tähän ymmärrystä ja ratkaisuja
- Tiloissa pitää osata rakentaa lapsille sopivia paikkoja (lapsituntemus, pedagoginen asiantuntemus)
- Indikaattorit palastellaan ja otetaan tarkasteluun osissa, tarpeiden mukaan
- Vanhempien osallisuuden vahvistaminen -> vanhempien havainnot -> yhteinen arviointi
- Vanhemmat osaksi pedagogiikka; tuovat jotain omasta osaamisestaan -> kuinka?
- Päiväkodin blogiryhmä; vanhemmat voivat arvioida reaaliaikaisesti
- Aikaa keskusteluille päivittäin + vasukeskustelu
- Perhepäivähoito: Yhteinen whatsapp –ryhmä, jolla viestitään päivän tapahtumia; lisäksi päivittäinen kohtaaminen
- Ei liian valmiiksi rakennettu ympäristö; tila muuttuu päivän aikana lasten toimesta
- Tilat; soveltuvat, riittävät, muunneltavat
- Läpinäkyvyys; yhteistä arviointipintaa perheiden kanssa -> yhteinen kieli

Perheiden tuki

- Kotihoidontuen käyttöönotto
 - vähän koulutetut äidit jäävät kotiin -> naisen asema työmarkkinoilla
 - kotihoidon tuen määrä?!
 - avoimien palvelujen määrä kohoaisi
 - ihan kaikki pienet lapset ei sopeudu päiväkotiin -> vaihtoehto!
- Palveluraha
 - tällä hetkellä yksityiselle perhepäivähoitajalle
- Maksuttoman päivähoitomaksun alarajan korottaminen
 - tuetaan pienituloisten asiakasmaksua
- Perhepäivähoito pitäisi edelleen säilyttää
 - pienet lapset hyötyvät
 - yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan hyvin
- Pitää olla vaihtoehtoja perheille järjestää lapsen varhaiskasvatus
- Perheillä oikeus valita jääkö äiti kotiin vai isä kotiin
- Nostot:
- On tärkeää, että perheellä on vaihtoehtoja: Koti, päiväkotito, perhepäivähoito
- Palvelurahalla tuetaan hyvin yksityistä perhepäivähoitoa
- Perhepäivähoito pitää ehdottomasti säilyttää

Avointen varhaiskasvatuspalvelujen kehittäminen

- Tuki perheille, pedagogiikka
- Kerhomaksut kilpailukykyiseksi päiväkodin varhaiskasvatusmaksujen kanssa
- Kerhopalvelut pph-lapsille? -> kolmannen sektorin kanssa onnistuu
- Perhepäivähoito-lasten varahoito – kerhoissa?
- Perhepäivähoitajan oman 5-vuotiaan osallistumismahdollisuus kerhoon? (-> ilman että menettää palvelurahan) mahdollinen maksu ok
- Perhekerho/ -kahvila, jossa perhepäivähoitajat mukana lasten kanssa
-> synergia: vetovastuu jaetusti
-> toimintaa kehitys- ja ikätason mukaisesti
-> yhteiskäyttöön toimintatilat (perhepäivähoitajat (yksityiset/ kunnallinen/ kerhot))
- Toiminnallinen/ alueellinen tasapuolisuus, sekä lilu- että lastenkerhot
- Missä ei tarjolla tiloja, lastenkerhot iltapäivään/ alkuiltaan esim 15-18.30 (päivällinen)
- Iltapäiväkerhot 15-18
- Kolmas sektori mukana tiiviisti (MLL, SRK)
- Eniten keskusteluttaneet: Perhepäivähoitajan oman lapsen mahdollisuus osallistua kerhoon, perhekerho-/kahvila, jossa perhepäivähoitajat, kerhotyöntekijät -> yhteistoimintaa, vastuunjako, pedagogiikka